
Obsah

1	<i>Předmět psychologie osobnosti</i>	11
1.1	Pojem osobnosti	11
1.1.1	Pojetí duševna	11
1.1.2	Pojetí osobnosti	13
1.1.3	Vymezování pojmu osobnost	16
1.2	Východiska psychologie osobnosti	18
1.2.1	Současné přístupy ke studiu osobnosti	18
1.2.2	Hlavní problémové oblasti psychologie osobnosti	20
1.2.3	Poznávání osobnosti	23
1.2.3.1	Pozorování a měření v psychologii osobnosti	24
1.2.3.2	Metody poznávání osobnosti	25
2	<i>Zdroje osobnosti: vnitřní a vnější činitele:</i>	29
2.1	Zdroje utváření a vývoje osobnosti	29
2.1.1	Činitele utváření a vývoje osobnosti: dědičnost a prostředí	29
2.1.1.1	Vnitřní výbava organismu	30
2.1.1.2	Vlivy prostředí ve vztahu k vnitřním činitelům	30
2.1.2	Procesy utváření a vývoje osobnosti: zrání a učení	32
2.1.2.1	Zrání	32
2.1.2.2	Učení	33
2.1.2.3	Vztah zrání a učení	42
2.2	Zdroje struktury a dynamiky osobnosti	43
2.2.1	Organismus a osobnost	43
2.2.1.1	Nervový a hormonální podklad osobnosti	44
2.2.2	Vnější prostředí a osobnost	49
2.2.2.1	Situace a osobnost	49
2.2.2.2	Společenské prostředí a osobnost	52
3	<i>Vztahový rozbor osobnosti: dynamika, struktura a vývoj</i>	57
3.1	Prvky popisu osobnosti	58
3.1.1	Prvky osobnostní dynamiky: děje a stavy	58
3.1.1.1	Duševní děje	59
3.1.1.2	Duševní stavy	60
3.1.2	Prvky osobnostní struktury: vlastnosti a vztahy mezi nimi	61
3.1.2.1	Duševní vlastnosti	62
3.1.2.2	Vztahy mezi vlastnostmi	65
3.1.3	Prvky osobnostního vývoje: kvantitativní a kvalitativní změny	67

3.2	Celkový popis osobnosti	70
3.2.1	Celková struktura osobnosti	70
3.2.1.1	Vrstvy osobnosti	70
3.2.1.2	Typy osobnosti	72
3.2.1.3	Faktory osobnosti	76
3.2.2	Celkový vývoj osobnosti	79
3.2.2.1	Psychologická diferenciacie osobnosti	80
3.2.2.2	Stadiální vývoj osobnosti	82
4	<i>Obsahový rozbor osobnosti: temperament, poznání a motivace</i>	89
4.1	Temperament	89
4.1.1	Biopsychologická pojetí temperamentu	91
4.1.1.1	Morfologicky založená pojetí temperamentu	91
4.1.1.2	Neurofyziologicky založená pojetí temperamentu	92
4.1.2	Prvotně psychologická pojetí temperamentu	93
4.1.2.1	Logicky založená pojetí temperamentu	93
4.1.2.2	Psychometricky založená pojetí temperamentu	95
4.2	Poznání	98
4.2.1	Osobnost a obsahová stránka poznání	98
4.2.1.1	Přechodné osobnostní vlivy v poznání	99
4.2.1.2	Trvalé osobnostní vlivy v poznání	100
4.2.2	Osobnost a výkonostní stránka poznání	102
4.2.2.1	Schopnosti a jejich měření	102
4.2.2.2	Inteligence	105
4.2.2.3	Tvořivost	111
4.2.3	Úloha poznání a schopností v osobnosti	113
4.3	Motivace	114
4.3.1	Dynamika motivace	115
4.3.1.1	Popis motivační dynamiky	115
4.3.1.2	Výklad motivační dynamiky	117
4.3.2	Dynamika frustrace	125
4.3.2.1	Povaha frustrace	125
4.3.2.2	Odezva na frustraci	128
4.3.3	Struktura motivace	131
4.3.3.1	Prvky motivační struktury	131
4.3.3.2	Celek motivační struktury	137
5	<i>Integrace osobnosti: vědomí, jáství a vůle</i>	142
5.1	Vědomí	142
5.1.1	Pojem vědomí	142
5.1.2	Povaha vědomí	143
5.1.2.1	Stupňovitost vědomí	144
5.1.2.2	Dynamika vědomí	145
5.1.3	Stavy vědomí	147
5.1.4	Výklad vědomí	151
5.2	Jáství	153
5.2.1	Pojem já	153
5.2.1.1	Činné já	154
5.2.1.2	Obraz já: sebepojetí	156
5.2.2	Vývoj sebepojetí	158
5.2.3	Úloha sebepojetí	159
5.2.4	Obrana sebepojetí	161

5.3	Vůle	169
5.3.1	Pojem vůle	169
5.3.2	Konflikt a rozhodování	169
	5.3.2.1 Konflikt	170
	5.3.2.2 Rozhodování.	175
5.3.3	Uplatnění vůle	177
	5.3.3.1 Volní akt	177
	5.3.3.2 Samostatnost vůle	178
	5.3.3.3 Výklad volní dynamiky	179
	5.3.3.4 Uskutečňování volní činnosti	183
5.3.4	Struktura vůle a její utváření	184
	5.3.4.1 Vůle jako jednotná vlastnost	184
	5.3.4.2 Vůle jako soubor vlastností	184
	5.3.4.3 Činitele utváření a vynakládání vůle	185
6	<i>Teorie osobnosti</i>	187
6.1	Hlavní rozměry teoretického výkladu osobnosti	187
6.2	Vybraná pojetí osobnosti	189
6.2.1	Pojetí osobnosti založená na motivaci	189
	6.2.1.1 Psychoanalýza; pojetí S. Freuda	189
	6.2.1.2 Neoanalýza; pojetí H. Murrayho	192
6.2.2	Pojetí osobnosti založená na učení	193
	6.2.2.1 Behaviorismus; pojetí J. Watsona	193
	6.2.2.2 Neobehaviorismus; pojetí J. Dollarda a N. Millera	194
6.2.3	Pojetí osobnosti založená na sebeuvědomění	197
	6.2.3.1 Fenomenologická pojetí; V. Frankl, R. Laing, R. May	197
	6.2.3.2 Humanistická pojetí; C. Rogers.	198
6.2.4	Pojetí osobnosti založená na poznání	200
	6.2.4.1 Kognitivní pojetí; G. Kelly	200
	6.2.4.2 Kognitivně vývojová pojetí; J. Piaget	202
6.2.5	Syntéza v teorii osobnosti.	204
	6.2.5.1 Pojetí psychologického pole; K. Lewin, G. Murphy, J. Nuttin	205
	6.2.5.2 Marxistická východiska v psychologii osobnosti; přístup M. Vorwerga	207
6.3	Vývoj v teorii osobnosti	212
	6.3.1 Směr teoretického vývoje	212
	6.3.2 Teoretické modely osobnosti	213
	Vybraná literatura	220
	Jmenný rejstřík	221
	Věcný rejstřík	224